

**BESLUT**

2019-10-14

Dnr: 19/00928

**SAKEN**

*Dalanytt*, P4 Dalarna, 2019-03-07, kl. 14.30 och *Eftermiddag i P4 Dalarna*, 2019-03-07, inslag om en nominering av ett granskande reportage; fråga om opartiskhet, saklighet och respekt för privatlivet

**BESLUT**

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om respekt för privatlivet.

---

**INSLAGEN**

*Inslaget i Dalanytt den 7 mars 2019, kl. 14.30*

Inslaget handlade om att P4 Dalarna hade nominerats till Guldspaden för ett granskande reportage om dalakommuners fiberupphandlingar. I inslaget spelades ett ljudklipp upp där guldspadejuryns ordförande uttalade sig om granskningen enligt följande.

Och det är ett klassiskt avslöjandet av vänskapskorruption på en mindre ort. De har granskat bredbandsutbyggnaden i några kommuner i Dalarna och hittat både jäv, mutor och andra lagbrott. Det handlar om hur kommunala tjänstemän har bjudits på hockey och andra fester och en tjänsteman på en hög position har gynnat anhörigs bolag och så vidare [...].

*I inslaget i Eftermiddag i P4 Dalarna den 7 mars 2019*

I inslaget sades bland annat följande.

(Pgl 1) - Och som vi nyss kunde höra, vi börjar med glädjande nyheter för oss på P4 Dalarna. Det ska handla om viktig grävande journalistik som vi kan komma att prisas för. P4 Dalarna är nämligen nominerad till journalistpriset Guldspaden. (Pgl 2) – Det är ett fint pris. Det handlar om vår granskning av fiberupphandling i Mora och Orsa och Älvdalen. Du kanske minns det här, det handlade bland annat om att ansvariga för stadsnätet i Orsa jobbade på företaget som lägger fiber åt kommunen precis innan den här personen då fick tjänsten som projektingenjör hos kommunen. Det handlade också om att kommunala tjänstemän i Mora blev bjudna på fest och hockey av företaget som bygger ut fibernätet i kommunen. (Pgl 1) – Det här var ju ett gräv, som man säger, som

växte, det kom fler och fler avslöjanden och så där, det där var bara en liten del. Föreningen för grävande journalister, som är de som delar ut den här Guldspaden, motiverar nomineringen så här. "Det är ett klassiskt avslöjande av vänskapskorruption på en mindre ort. De har hittat både jäv, mutor och andra lagbrott".

## ANMÄLAN

Anmälaren är VD för och delägare i ett av de företag som granskats i det nominerade reportaget. Anmälaren anför sammanfattningsvis följande.

P4 Dalarna har publicerat ett stort antal inslag där både anmälarens företag och de berörda kommunernas ageranden har blivit föremål för kraftig kritik. Enligt anmälarens mening utgör inslagen en tydlig överträdelse av god journalistisk sed samt tydlig okunskap om lagen om offentlig upphandling (LOU). Det har hela tiden rapporterats om brott mot LOU då priserna i avtalen har ändrats. I själva verket är LOU inte tillämplig när kommuner köper in varor, tjänster eller entreprenadarbeten för bredbandsutbyggnad. Detta faktum – att LOU inte är tillämplig – är också anledningen till att Konkurrensverket lade ner samtliga tillsynsärenden mot de aktuella kommunerna. Något brott mot LOU kan definitionsvis inte ha förekommit. Till saken hör att det framgår av Konkurrensverkets diarium att det var Sveriges Radio (SR) själva som anmälde kommunerna i förmodat syfte att skapa underlag för fortsatt rapportering.

Därutöver har det gjorts anklagelser om mutor. Åklagaren lade dock ner förundersökningen om mutbrott endast två veckor efter att anmälan inkommit då inget brott kunnat styrkas. Anmälaren hänvisar till artiklar på SR:s webbsida där det bland annat framgår att åklagaren la ner förundersökningen eftersom uppgifter som kommit in i samband med kommunens anmälan inte räckte för misstanke om brott och att Konkurrensverket skrev av samtliga tillsynsärenden som gällde fiberupphandlingar i norra Dalarna.

Inslagen sändes och låg uppe med tillhörande text på P4 Dalarnas webbsida efter att både åklagaren och Konkurrensverket hade lagt ner sina ärenden, och samtidigt uttalat att det inte funnits någon grund för anmälningarna. Trots att de berörda myndigheterna, som har i uppgift att utreda det som P4 Dalarna har påstått, har gjort bedömningen att det inte funnits något att kritisera, valde P4 Dalarna att sända inslagen. Enligt anmälaren är det såväl fel i sak som kränkande för honom att säga att P4 Dalarna har "hittat både jäv, mutor och andra lagbrott", eftersom detta beskrivs som konstaterat fakta. I själva verket har det konstaterats att det inte har funnits några lagbrott. Rapporteringen var därför direkt missvisande.

I och med att anmälaren bor på en mindre ort har P4 Dalarnas rapportering om "det företag som bygger ut fibern i kommunen" inte på något sätt varit anonymiserat i praktiken. Alla har vetat om att det rört sig om anmälarens

företag och det är i princip hans agerande som kritiserats. Anmälaren har mottagit väldigt många upprörda telefonsamtal och folk kommer fram till honom exempelvis i livsmedelsaffären och anklagar honom för ohederligt beteende. Detta har varit djupt stressande för anmälaren och hans närstående samt skadligt för företagets anseende.

## **PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE**

SR anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet samt bestämmelsen om respekt för privatlivet. SR anför i huvudsak följande.

P4 Dalarnas granskning av bredbandsutbyggnaden i flera av länets kommuner vintern och våren 2018 omfattade inte bara det företag som anmälaren har utan flera. Inga företag har namngivits. Anmälaren pekar i sin anmälan på beslut från åklagare och Konkurrensverket som fattats efter P4 Dalarnas granskning. SR vill dock framhålla att P4 Dalarna har rapporterat om dessa nedläggningsbeslut. Den 14 juni 2018 berättade man i sändning att åklagaren beslutat att lägga ner polisanmälningarna om mutbrott och den 23 juli 2018 rapporterade kanalen att även Konkurrensverket valt att inte gå vidare och granska kommunens upphandlingar. Det har således framgått vad som hänt efter granskningen gällande de rättsliga prövningarna.

Vad gäller respekt för enskilds privatliv vill SR framhålla att varken anmälares namn eller andra uppgifter framkom i de nu anmälda inslagen eller i den ursprungliga granskningen. Inte heller har namnet på företaget förekommit. Därmed anser programbolaget att varken anmälaren eller företaget kan anses utpekade i de nu aktuella sändningarna. SR kan således inte finna att det uppkommit ett intrång i anmälares privatliv eller att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

## **AKTUELLA BESTÄMMELSER**

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SR ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (16 § i sändningstillståndet).

### **GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING**

Inslagen handlade om att P4 Dalarna nominerats till Guldspaden för ett granskande reportage. Det förhållandet att SR i det sammanhanget återgav Guldspadens motivering till nomineringen innebar enligt granskningsnämndens mening inte att inslagen strider mot kravet på saklighet. Nämnden konstaterar att den ursprungliga granskningen omfattade flera företag i olika kommuner och att något företagsnamn inte nämndes i de aktuella inslagen. Enligt nämndens mening var därför inte anmälaren eller hans företag en sådan klart utpekad part för vilken SR har en skyldighet att ge tillfälle till bemötande. Inslagen strider därför inte mot kravet på opartiskhet. Vid den bedömningen anser inte heller nämnden att inslagen strider mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Malin Bergström, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Johannes Wik

---

*Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.*